

Naar og ikke arbeidet Mere i denne Sag. Jeg
 venter mig den Indvending fremsat, at vi jo
 Alle dele denne Brøde, at der ikke er blevet
 gjort Noget. Dette er fuldkommen rigtigt;
 men paa den anden Side vil jeg overfor denne
 Indvending sige, at det var ganske naturligt,
 at en stor Del af Thingets Medlemmer med
 de samme Forudsætninger som jeg maatte ind-
 til en vis Grad overlade den Slags Ting til
 de Mænd, der vare enten selv- eller folke-
 kaarne Ledere i disse Sager. Det er jo først
 i den seneste Tid, at det, som det efter den
 kjøbenhavnske Talemaade hedder, er blevet „op-
 daget“, at der ikke er den Iver for Jordetere,
 eller Jorddyrkere vilde jeg sige, af under 1 Ed.
 Hartkorn som for dem, der naa op over dette
 Maal, og at der er ikke den levende Iver,
 Barme, Interesse, Ihærdighed overfor de egent-
 lige Smaafolk som overfor dem, der kunne hen-
 føres til de mere velstaaende Klasser af Jorde-
 brugere eller Agerdyrkere. Dette er Noget,
 som der i sin Tid skulde meget Mod til at
 udtale; nu skal der ikke saa meget Mod der-
 til, thi ellers havde jeg vel ikke turdet udtale
 det. Dette hænger nemlig forsaavidt sammen
 med det foreliggende Lovforslag, som der i
 Lovforslagets § 20 handles om, paa hvilken
 Maade og hvortil Jæstebøndergodset paa de
 frigjorte Majoratsgodser skal gaa over til Selv-
 ete, og under denne Overkrift passer ogsaa
 mit Vædringsforslag. Det handler jo om,
 hvad der skal ske med Jæstebøndergodset, naar
 det gaar over til Selveiendom, nemlig at der
 fra enhver Jæstetvang undergiven Gaard med et
 Tilliggende af mindst 2 Eder Hartkorn skal udlæg-
 ges Jord til Huslodder — jeg har dog, for at sikkre
 at Bøndergaardene ikke blive mindre end 2
 Eder Hartkorn, det vil sige, ikke mindre end
 Præstegaardene, stillet et Undervædringsforslag
 om at sætte 2 1/2 istedetfor 2; dette er Noget,
 jeg henstiller til Enhvers Smag og Behag.
 Jeg skal ikke gennemgaa Forslagets Enkeltheder,
 thi jeg forudsætter, at De have læst det.
 Der var et Dieblif her i Thinget foreleden,
 da jeg mitindes om denne Sag fra Minister-
 bænken; der lod nemlig en Røst her nede fra:
 om der ikke kunde gøres Noget for denne
 Samsundsklasse, som jeg nu vil gøre Lidt for
 ved mit Vædringsforslag. Saa blev det da

udtalt ved en anden Sags Behandling, at,
 naar denne Sag kom frem, skulde der millig-
 vis, hvis Taleren kunde samle sine politiske
 Venner om et Forslag, ske Noget. Anden
 Behandling kom, men der kom ikke Noget.
 Der har altsaa blandt den Vedkommendes
 politiske Venner været Folk, der ikke have væ-
 ret saa meget Husmandsvenner, som de have
 været Bøndervenner, ellers vilde der aabenbart
 være kommet Forslag frem; et saadant skal
 være bragt dødsdødt til Verden, der er intet
 Menneske, der har set det, men man har talt
 om, at det skal være blevet indleveret. Det
 er altsaa for at raade Bod paa, at det første
 spæde, svage Forsøg paa at gøre Noget for
 Husmændene her i Folkethinget mislykkes —
 naaget jeg tror, at hvis der i denne Retning
 havde været udfoldet Tiendebelen af den Ar-
 beidskraft og Arbeidsdygtighed, som har været
 udfoldet til Bedste for Gaardsæsterne, saa vilde
 det vist have faaet et bedre Udsald for den
 hele Lovgivning — at jeg har stillet nærvæ-
 rende Vædringsforslag. — Jeg vender mig
 nu til det Mærkeligste, som er fremkommet i
 lang Tid her i Thinget — efter hvad jeg
 finder, naaget vi ofte opleve Mærkeligheder —
 og det er, at Flertallet i Udvalget har
 stillet det Forslag, som jeg vil kalde For-
 slagene under Nr. 30—32 til Regjeringsfor-
 slagets § 20, som efter min Opfattelse er me-
 get fornuftig, og som gaar ud paa, at et
 vis Del, en Fjerdedel, af det Besøb, der ind-
 kommer ved Salget af Jæstegodset, skal ind-
 betales i Statskassen og anvendes „efter Reg-
 ler, som nærmere bestemmes ved Lov, til For-
 anstaltninger til Bøndealmuens Læve“ — og
 saa føies der til: „hvortil bliver at regne,
 hvor Omstændighederne dertil give Anledning,
 Hjælp til Jæsterens Esterladte paa de Steder,
 der ere bortsolgte til Fremmede, eller som i
 Genhold til § 2 i Lov af 19de Februar
 1861 ere udtagne eller udtages af Majorats-
 besidderen til hans frie Raadighed“ osv. Jeg
 finder, at dette er et meget fornuftigt Forslag;
 thi man vil efter Flertallets Forslag, da Jæste-
 bøndergodset paa Majoraterne udgjør en Sum
 af 54 Millioner, faae henved 18 Millioner
 og efter Regjeringsens Forslag omtrent 13 1/2
 Million til at anvende til Bøndealmuens